

Preventie en vroegsignalering alcoholproblematiek

Floor van Bakkum
Jellinek Preventie

Cijfers – In behandeling landelijk 2015

BRON: LADIS 2015

Personen naar primaire problematiek

tabel Personen en contacten naar primaire problematiek 2015

Primaire problematiek	Aantal pers in 2015	Aandeel problematiek	Verandering t.o.v. 2014
Alcohol	29.374	45%	-8%
Opiaten	9.093	14%	-6%
Cocaïne	7.295	11%	-10%
Cannabis	10.816	17%	-6%
Amfetamine	1.794	3%	-1%
Ecstasy	122	0%	18%
GHB	837	1%	4%
Medicijnen	839	1%	-2%
Gokken	2.186	3%	-10%
Overig	2.465	4%	-3%
Totaal	64.821	100%	-7%

- Verslaving is de psychiatrische stoornis met de hoogste treatment gap
  - Slechts 10-15% komt in behandeling
  - Verslavingsinterventies buiten de verslavingszorg worden beperkt toegepast
- De (huis)arts herkent 10-30%: *doctors' delay*.
  - Problematisch alcoholgebruik landelijk 8,8%
  - Normpraktijk 2018: 2095 patiënten
  - Circa 200 patiënten met problematisch alcoholgebruik
- De stap om hulp te zoeken voor een verslaving is groot: *patients' delay*
  - Stigmatisering kan communicatie over verslavingsproblemen belemmeren
  - Pas laat in de ontwikkeling van de stoornis wordt hulp gezocht

verschillende soorten preventie:

Voorkómen van
(problemen door)
middelengebruik
en gokken

Vroegtijdige
signalering van
problemen bij
risicogroepen en
interventies gericht
op individuen met
beginnende klachten

Toeleiding naar
hulpverlening bij
problematisch
gebruik

Beperken van
persoonlijke en
maatschappelijke
schade door
gebruik

→ Sluitende preventieketen:

Verslavingspreventie wordt bij voorkeur aangeboden in een (zorg)keten waar de verschillende elementen goed op elkaar aansluiten, van licht naar zwaar:

preventie – begeleiding – behandeling – nazorg

“Stigma is something that kills human beings sometimes far more than the disease.

Nelson Mandela

Tabel 3: Alcoholverslaving vs. andere psychische aandoeningen

1. Is alcoholverslaving een psychische ziekte? (tegenover 57-95%* bij schizofrenie)	19-49 % ja
2. Is verslaving je eigen schuld? (andere psychische aandoeningen 4-13%**)	54-60 % ja
3. Mag een alcoholverslaafde je buurman zijn? (19% nee depressie, 37% nee schizofrenie)	60 % nee

Bron: Schomerus (2011)

LOKAAL SAMEN WERKEN AAN PREVENTIE VAN PROBLEMEN MET VERSLAVING

voorlichting & educatie

signalering, advies, ondersteuning

fysieke en sociale omgeving

regelgeving en handhaving

Zet in op:

- Zowel jeugd als volwassenen
- Een integrale, lange termijn visie en financiering
- Een combinatie beleid, handhaving en preventie
- Doen wat werkt (evidence based) :
  - Verhogen van prijs,
  - Beperken van beschikbaarheid
  - Reclamebeperking
  - Verbeteren vroegsignalering
- Verminderen van het stigma op verslaving
- Verbeteren van samenwerking tussen instellingen

Hoe?

- Formuleer doelstellingen die smart en lokaal beïnvloedbaar zijn
- Zet in op frequente monitor en een uitvoeringsplan
- Zorg voor borging binnen een projectteam

”

Floor van Bakkum

Floor.van.Bakkum@Jellinek.nl